

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการสั่งให้ข้าราชการออกจากราชการตามมาตรา ๙๐  
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗  
(ปัญหาการจ่ายบำเหน็จบำนาญแก่ข้าราชการตำรวจที่สั่งให้ออกจากราชการ  
ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗  
โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๗๗)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ๘๕๔๒/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๒  
กรกฎาคม ๒๕๐๖ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสั่งให้ข้าราชการ  
ตำรวจออกจากราชการตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.  
๒๕๔๗ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๗๗ ว่า พระราชบัญญัติ  
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ จะคลุมไปถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ.  
๒๕๗๗ ด้วยหรือไม่ เพียงใด และการที่กรมตำรวจรับรองให้ไม่ได้ว่าเรื่องนั้นถึงที่สุดแล้วหรือยัง  
จะจ่ายบำเหน็จบำนาญไปได้หรือไม่ หากเห็นว่าควรจ่ายได้ภายหลังผู้มีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่ง  
นั้น เป็นให้ไล่ออก หรือปลดออก ซึ่งไม่มีสิทธิในบำเหน็จบำนาญจะปฏิบัติอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้ประชุมพิจารณา  
ปัญหาในเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ปัญหาขั้นต้น ควรพิจารณาว่าการที่อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย  
จากอธิบดีกรมตำรวจตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการตำรวจหรือเทียบเท่าขึ้นไป สั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้น  
พลตำรวจ นายสิบตำรวจ ซึ่งมีใช้ระหว่างประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือ  
เสมียนพนักงานออกจากราชการตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน  
พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ  
พ.ศ. ๒๕๗๗ นั้น ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจผู้ใดจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่ง  
นั้นให้โทษสูงขึ้นได้อีกหรือไม่ เรื่องนี้เห็นว่าแม้พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๗๗  
มาตรา ๒๐ ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาเหนือสั่งเพิ่มโทษได้ก็ตาม แต่การสั่งลงโทษในเรื่องนี้ได้กระทำ  
ไปไม่ว่าโดยอธิบดีกรมตำรวจหรือโดยผู้บังคับบัญชาชั้นสูงที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมตำรวจ  
ก็เป็นการกระทำในนามของอธิบดีตำรวจนั่นเอง ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ผู้บังคับบัญชา  
ชั้นสูงก็คือ อธิบดีกรมตำรวจ ฉะนั้น ปัญหาเรื่องการสั่งเปลี่ยนแปลงเพิ่มโทษให้สูงขึ้นตาม  
กฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจจึงหมดไป เรื่องเป็นอันยุติเพียงนั้น

๒. ปัญหาขั้นต่อไปควรพิจารณาว่า จะนำบทกฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง โทษทางวินัยให้สูงขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนจะใช้แก่กรณีที่มีปัญหานี้ได้ เพียงใด หรือไม่ เพราะมาตรา ๘๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙ บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการกรมราชทัณฑ์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัย ตำรวจไปแล้วแต่นายกรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๑ (๕) หรือมาตรา ๘๔ (๑) หรือเจ้า กระทรงเห็นว่ากรณีเป็นความผิดร้ายแรง สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ ถ้ายังไม่มี การสอบสวนของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามความในมาตรา ๘๔ ก็ให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนพิจารณาและให้รายงาน อ.ก.พ.กระทรวง ซึ่งข้าราชการผู้ถูกสอบสวนสังกัดอยู่ แต่ถ้ามี่ การสอบสวนของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามความในมาตรา ๘๔ แล้ว ก็ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง ทั้งนี้ให้ความใน (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้ามีการลดชั้นเงินเดือน หรือตัดเงินเดือนหรือลงทัณฑ์อย่างอื่นไปแล้ว ก็ให้เป็นอันพับไป การพิจารณาถึงขอบเขตของ บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีเพียงใดจึงต้องพิจารณาว่า อำนาจในการให้ข้าราชการพลเรือนออกจาก ราชการเพราะทำผิดวินัยไม่ว่าไล่ออกตามมาตรา ๘๕ ปลดออกตามมาตรา ๘๗ หรือให้ออกตาม มาตรา ๙๐ แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน นั้น กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจ ของ อ.ก.พ.กระทรวงทุกกรณี แต่เมื่อมาพิเคราะห์ดูมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัย ตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ แล้ว จะเห็นได้ว่า อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรม ตำรวจตั้งแต่ชั้นผู้บัญชาการตำรวจ หรือเทียบเท่าขึ้นไป ย่อมสั่งไล่ออกหรือปลดออก หรือให้ออก แก่พลตำรวจ นายสิบตำรวจซึ่งมิใช่ระหว่างประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หรือเสมียนพนักงานได้ตามเหตุที่ระบุในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งตาม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ การสั่งในกรณีดังกล่าวข้างต้นนี้เป็น อำนาจของ อ.ก.พ.กระทรวง ฉะนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ จึงเป็น กฎหมายที่ให้อำนาจอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายไว้เป็นพิเศษที่จะสั่งในกรณีดังกล่าว นี้ได้เสมอเหมือน อ.ก.พ.กระทรวง

ปัญหาต่อไปมีว่า ตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น ถ้าเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษข้าราชการไปตาม กฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจแล้ว นายกรัฐมนตรีหรือเจ้ากระทรวง เมื่อเห็นว่ากรณีเป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรงสมควรลงโทษไล่ออกจากราชการจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๕ วรรคสามนี้สั่ง ดำเนินการตามบทมาตราต่อไปหรือไม่ โดยเหตุที่มาตรานี้ได้ระบุไว้ชัดถึงกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่ง ลงโทษข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจไว้ด้วย เรื่องนี้เห็นว่ามาตรา ๘๕ วรรคสาม ย่อม ใช้ได้กับการลงโทษในกรณีอื่นซึ่งมิใช่เป็นการลงโทษตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัย ตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ แต่จะนำมาใช้กับกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจสั่งพลตำรวจ นายสิบตำรวจซึ่งมิใช่ ระหว่างประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารหรือเสมียนพนักงาน ให้ออกจาก ราชการดังเช่นกรณีนี้ไม่ได้โดยมีเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

(๑) อำนาจของนายกรัฐมนตรีหรือเจ้ากระทรวงที่จะสั่งให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น มีดังนี้ คือ ในกรณีที่ยังไม่มี การสอบสวนของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามความในมาตรา ๘๔ ก็ให้มีอำนาจ แต่งตั้งกรรมการแต่ถ้ามีการสอบสวนของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามมาตรา ๘๔ แล้ว ก็ให้ รายงาน อ.ก.พ.กระทรวง นายกรัฐมนตรีหรือเจ้ากระทรวงตามมาตรา ๙ นี้จะได้สั่งเปลี่ยนแปลงโทษ โดยตนเองก็หาไม่ได้ จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๘๕ วรรคสาม มิได้มุ่งหมายบังคับใช้กับกรณีที่ อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสั่งให้พลตำรวจ นายสิบตำรวจซึ่งมิใช่ระหว่างประจำการ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารหรือเสมียนพนักงาน ออกจากราชการตามมาตรา ๙ แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ นั้นเลย เพราะกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจสั่งไปตาม อำนาจในมาตรา ๙ ดังกล่าวนี้นี้ไม่ต้องมีการตั้งกรรมการสอบสวนตามความในมาตรา ๘๔ แต่อย่างใดเลย เมื่อไม่มีกรณีที่จำเป็นต้องแต่งตั้งกรรมการขึ้นสอบสวนตามความในมาตรา ๘๔ แล้ว ก็ไม่มี เหตุอะไรที่จะนำมาตรา ๘๕ วรรคสาม มาใช้บังคับกรณีนี้

(๒) เมื่อยังไม่มี การสอบสวนของคณะกรรมการ และนายกรัฐมนตรีหรือเจ้า กระทรวงสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้ว หรือว่ามีการสอบสวนโดย คณะกรรมการแล้ว ตามมาตรา ๘๕ วรรคสามนี้ คณะกรรมการก็ต้องรายงานต่อ อ.ก.พ.กระทรวง และเมื่อนำความในมาตรา ๘๕ (๑) มาใช้โดยอนุโลมก็จะเห็นได้ว่า อ.ก.พ.กระทรวงนี้เองเป็นผู้ พิจารณาและชี้ขาดว่าสมควรให้ไล่ออกจากราชการหรือไม่ก็เมื่อตามความในมาตรา ๙ แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ที่ จะชี้ขาดในกรณีไล่ออกหรือปลดออก หรือให้ออกแก่พลตำรวจ นายสิบตำรวจ ซึ่งมีใช้ระหว่าง ประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารหรือเสมียนพนักงาน โดยมีอำนาจเสมอ เหมือน อ.ก.พ.กระทรวงอยู่แล้วดังกล่าวกว่าข้างต้น ย่อมไม่มีเหตุอะไรที่จะตีความกฎหมายให้ส่งเรื่อง ย้อนไปให้อ.ก.พ.กระทรวงพิจารณาอีก เพราะอธิบดีกรมตำรวจในกรณีเช่นนี้ ได้ใช้อำนาจอย่าง อ.ก.พ.กระทรวงอยู่แล้ว ถ้าตามมาตรา ๘๕ วรรคสามนี้ บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีหรือเจ้ากระทรวง ซึ่งมีอำนาจเหนือกว่าอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้ชี้ขาดเอง ก็ยังมีเหตุผลที่จะตีความไปได้ว่าย่อมจะมี คำสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งของอธิบดีตำรวจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ นี้ได้

อาศัยเหตุดังกล่าวมาแล้วนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา จึงเห็นว่า มาตรา ๘๕ วรรค สาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ นี้จะนำมาใช้กับกรณีที่อธิบดี กรมตำรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายได้มีคำสั่งไล่ออก ปลดออก ให้ออกแก่พลตำรวจ นายสิบ ตำรวจ ซึ่งมีใช้ระหว่างประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารหรือเสมียนพนักงาน ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๔๗๗ ไม่ได้ ฉะนั้น กรณีที่มีปัญหา นี้ คำสั่งให้ออกจากราชการของอธิบดีกรมตำรวจย่อมเป็นอันยุติ และอำนาจในการสั่งเปลี่ยนแปลง เพิ่มโทษให้หนักขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก็ไม่อาจกระทำ ได้ ปัญหาอื่นๆ ตามที่ถามมาจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณา

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย  
(นายหยุต แสงอุทัย)  
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
มกราคม ๒๕๐๗